

Sygn. akt I CSK 1505/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko Bankowi [...] spółce akcyjnej w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 kwietnia 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje radcy prawnej A. Z. od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w [...] kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 kwietnia 2021 r. w sprawie z powództwa A. W. przeciwko Bankowi [...] Spółce Akcyjnej w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd

kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 3989 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczył przesłankę z art. 3989 § 1 punkt 2 i 4 k.p.c., tj. potrzebę wykładni przepisów prawa, a także oczywistą zasadność skargi.

Powołanie się na przesłankę potrzeby wykładni przepisów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni bądź też, jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy jednak przytoczyć przykłady takich orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (postanowienia SN z 24 października 2012, I PK 144/12; z 13 czerwca 2008 roku, III CSK 104/08; z 28 marca 2007 roku, II CSK 84/07; z 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08). Skarżącego obarcza przy tym ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne (postanowienia SN z 8 lipca 2009 roku, I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08).

Skarżący wskazuje na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego ze względu na potrzebę wykładni:

- art. 3851 § 1 k.c. w zakresie tego czy klauzula przeliczeniowa zgodnie z którą kwota kredytu lub transzy kredytu określona w CHF wypłacana jest w PLN

po przeliczeniu według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w Banku (u pozwanego) w dniu wypłaty kwoty kredytu lub transzy kredytu, zgodnie z Tabelą kursów walut Banku i ogłaszana w siedzibie Banku z zastosowaniem zasad ustalania kursów walut obowiązujących w Banku stanowi postanowienie abuzywne,

- art. 358 § 1 i § 2 k.c., art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r.- Prawo wekslowe (Dz.U. 1936 r., nr 37, poz. 282 ze zm.) w zw. z art. 65 § 2 k.c. czy: „są podstawy do zastosowania wskazanych norm w przypadku nieważności całej umowy kredytu denominowanego lub bezskuteczności klauzul przeliczeniowych odwołujących się do kursów ustalanych przez Bank zakładając, iż klauzule przeliczeniowe opisane w Załączniku nr 7 do Umowy stanowią postanowienia abuzywne i nie mogą dalej wiązać stron, w sytuacji gdy kredytobiorca może spłacać wymagalne zadłużenie bezpośrednio w CHF albo w PLN na podstawie normy dyspozycyjnej wyrażonej w art. 358 § 2 k.c. lub 41 ustawy prawo wekslowe tj. w oparciu o średni kurs CHF ustalony przez NBP”.

Przywołana przez skarżącego podstawa przedsądu nie powinna polegać, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (zob. postanowienie SN z dnia 13 stycznia 2022 r. I CSK 1467/22). Brak jest również podstaw do zamiennego traktowania przesłanek przedsądu z art. 3989 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Tymczasem skarżący istnienie przesłanki przewidzianej w art. 3989 § 1 pkt 2 k.p.c. uzasadnił poprzez sformułowanie zagadnień prawnych częściowo sprowadzających się do poszukiwania normy prawnej, która mogła w sprawie zostać zastosowana. Tymczasem przedmiotem zainteresowania podstawy przedsądu z art. 3989 § 1 pkt 2 k.p.c., do której odwołuje się skarżący, jest tylko sam przepis prawa ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni, wynikającą z poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie (zob. postanowienie SN z dnia 11 maja 2021 r., I USK 98/21). Potrzeba takiej wykładni we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie została wykazana.

Jedynie ubocznie należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko o niedozwolonym charakterze postanowień, które uprawniają bank do jednostronnego ustalenia kursów walut, pozostawiając mu pole do arbitralnego działania ma ugruntowany charakter (zob. wyroki SN: z 8 września 2016 r., II CSK 750/15; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 19 września 2018 r., I CNP 39/17; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17, OSP 2019, z. 12, poz. 115; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 64; z 7 listopada 2019 r., IV CSK 13/19; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021 nr B poz. 20; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 28 września 2021 r., I CSKP 74/21, OSNC 2022, nr 5, poz. 53). W zakresie dotyczącym skutków abuzywności niedozwolonych postanowień umownych na tle umowy kredytu denominowanego kursem CHF wyrażony został natomiast pogląd, że nie jest możliwe utrzymanie jej obowiązywania – po wyeliminowaniu z niej abuzywnych postanowień – poprzez wyrażenie kwoty kredytu w PLN, i oznaczenie jego oprocentowania z odwołaniem do stawek LIBOR. Umowa nie może być również w takim wypadku utrzymana jako umowa kredytu walutowego w CHF (zob. wyroki SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22 i z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22).

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (prima facie), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

W skardze powinien być zawarty wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08; z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01; z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Skarżący wskazał, że oczywistej zasadności skargi upatruje w fakcie, że nie ma podstaw do uznania, iż klauzule przeliczeniowe określone w załączniku nr 7 do Umowy kredytu stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 3851 §1 k.c., gdyż kształtują prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Wskazał, że Sąd zauważył, że brak jest treści klauzuli odnoszącej się do przeliczania rat kredytu, stąd zastosował ten przepis do nieistniejącego zapisu umowy, co jest oczywistym naruszeniem art. 3851 §1 K.c. Za bezpodstawne uznać należy twierdzenie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie braku realizacji względem powoda obowiązków informacyjnych w zakresie ciążącego na nim ryzyka kursowego. Nadto w ocenie pozwanego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, iż wyrok Sądu Apelacyjnego narusza art. 358 § 1 i § 2 k.c., art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r- Prawo wekslowe w zw. z art. 65 § 2 k.c. oraz art. 69 ust. 3 z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe. Zawarł także twierdzenie, że doszło do naruszenia prawa procesowego tj. art. 381 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego pozwanego zawartego w przedmiocie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny bankowości (lub ekonomii) i finansów.

Skarżący nie wykazał nieprawidłowości w wydanym orzeczeniu widocznych *prima facie* ani w zakresie prawa materialnego ani procesowego. Jego stanowisko nie znajduje potwierdzenia w przywołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego. Ponadto z ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 3983 § 3 i art. 39813 § 2 *in fine* k.p.c.) wynika, że udzielony powodowi kredyt denominowany kursem CHF wypłacony został w złotych. Spłaty rat kredytu również miały być płatne w złotych. W odniesieniu do kredytu udzielonego powodowi nie może mieć zatem zastosowanie art. 358 k.c., w brzmieniu od dnia 24 stycznia 2009 r., albowiem przedmiotem zobowiązania nie była suma pieniężna wyrażona w walucie obcej.

W tej sytuacji w oddaleniu wniosku dowodowego w przedmiocie opinii biegłego nie można dopatrzeć się oczywistego naruszenia prawa procesowego.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 3989 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 39821 k.p.c.

Sąd Najwyższy na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 – przyznał radcy prawnej A. Z. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 2700 zł (pięć tysięcy czterysta złotych), tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

[as]